

lic. d) Ljudska veselica. 9. Ob 22. uri odhod gostov s posebnim vlakom.

Pri slavnosti sodelujejo Orli in Orlice ter železničarska godba iz Maribora.

Za poseben vlak je poslani prijava vsaj do 30. t. m. mariborskemu Orlu. Za udeležence je na vseh progah južne železnice dovoljena polovična cena za vozne listke v St. Iljin nazaj. Izkaznice se dobijo za 1 K (znesek se naj pošlje v znamkah) pri „Mariborskem Orlu, Cirilova tiskarna.“ Naročila na te izkaznice je poslani takoj ali pa vsaj do 2. septembra na naslov „Mariborski Orel.“

Na ta veliki praznik obmejnih Slovencev, ki so največ trpeli v narodnem boju, vse dobromisleče Slovence in Slovenke, posebno razna društva, prijateljski vabimo!

Slavnostni odbor.

Tedenske novlce.

Bogoskrunstvo Sokolov. Višek svoje brezverske — ne! premilo — bogokletne kulture so pokazali Sokoli na Moti pri Ljutomeru. Popivali so po sokolski navadi v gostilni znanega sokolskega staroste Joška Rajha. Ko so se napili, so sneli križ s stene, ga postavili v kot in ga začeli obmetavati s kruhom. Pri opekarni v Borecih so peli borejski Sokoli mašo, oblečeni v mašniško obleko. Teden dni pozneje pa so tolkli ravnoisti Sokolič po križu, ki stoji ob cesti v Malih Križevcih ter vpili: „Dol s tem vragom!“ Kmeti starši krog Ljutomera, iz teh žalostno resničnih vzgledov lahko sami uvidite, v kaj pretvarja Sokol našo slovensko mladino. Vzgaja nam ne samo pijance, prepešče, izživce, ampak bogokletnike, ki se drznejo psovati in skruniti vsacemu Jugoslovanu najsvetejše znamenje — sv. križ!

Starši! Liberalni učitelji hočejo Vaše otroke skupno peljati na sokolsko prireditev v Mariboru. Ne dajte otrok iz rok!

Presegajo nas, namreč Sokoli Orle — pa samo pri pijači in pri plesu. Tako pripovedujejo ljudje, ki so videli sokolsko „telovadbo“ v Braslovčah. Telovadba, ako tak nastop sploh zasluži ime telovadbe, je trajala eno uro, veselica in ples pa do jutranje zore. Savinčani, ki so se v tako velikem številu udeležili zadnjega orlovskega tabora v Braslovčah, se za ta sokolski nastop niso veliko zmenili. Pokazali so, da stojijo odločno v orlovskih vrstah!

Pijanec — zastopnik Sokola. Ko se je ustanovil v Rečici na Paki nov orlovski odsek, je začel nek pijanec, ki je trdil, da je Sokol, protestirati proti ustanovitvi Orla. Cestitamo Sokolu, da ima tako krasnega zastopnika-pijanca in divjaka.

Posledice svobodnega izvoza. Naši lažidemokratje v parlamentu so z odločnostjo, ki sicer ni njihova lastnost, vstrajali pri zahtevi po prostem izvozu žita iz naše države. Njihovi zahtevi se je moralo ugoditi, sicer bi v parlamentu še tedne in mesece ne prišlo do rednega dela. Sedaj se pa že kažejo prvi sadovi svobodnega izvoza. Iz Sabca in Podrinja prihajajo ogorčene pritožbe kmetijskega ljudstva, da tamkaj plačujejo agenti izvozniki pšenico po 60 dinarjev za 100 kilogramov, a izvozniki bodo isto blago prodajali po 240 dinarjev in še dražje. Ker so kmetje sedaj v denarni stiski, morajo vkljub nizki ceni poprodati svoje pridelke, da si nabavijo najnujnejših potrebščin. Na spomlad bodo pa morali za drag denar nazaj kupovati svojo pšenico gotovo za petkrat višjo ceno. Tako skrbijo naši lažidemokratje za kmeta in revnejše sloje prebivalstva. Pri prihodnjih volitvah pa pokažite demokratom, samostojnežem, liberalcem, komunistom in drugi slabi sodrgi — vrata!

Samostojni proti samoupravi. Pred nekaj tedni je bilo v Belgradu zborovanje nekaterih liberalnih kmetijskih organizacij v naši državi. Cast svojega obiska sta tem demokratičnim kmetom tudi skazala gg. Mermolja in Drolenik. Med demokrati vlada povsodi centralistični duh, ki je nasproten vsaki pokrajinski samoupravi ter hoče vso moč osredotočiti v Belgradu. Tega duha je bilo tudi prenapolnjeno demokratično zborovanje liberalnih kmetov. In tudi naši samostojniki so pokazali, da ne stojijo na svojih, marveč na liberalnih nogah. V njih imenu je namreč Drolenik močno zatulil v centralistični rog ter obdolžil našo ljubljansko vlado, da dela separatistično politiko, to je, da hoče s svojo politiko Slovenijo ločiti od skupne države. Dokaz, da imajo Samostojni isti program kot demokrati in da z istimi lažmi delujejo proti nam kot liberalci. Pri volitvah pa bo naše ljudstvo temeljito obračunalo z demokratičnimi in samostojnimi nasprotniki slovenske pokrajinske samouprave.

Samostojni bodo plesali na kmetijskem prazniku na Bledu 8. septembra. Spored kmetijskega tabora na Bledu vsebuje tudi programno točko, ki se glasi: „Po končani dirki začetek kmetijske veselice s prosto zabavo in krasno razsvetljenim plesiščem. (Za plesišče morajo plačati plesalci enkratno vstopnino v znesku 12 K, plesalke imajo vstop prost). Samostojni hodijo po istem kolobarju plesa kot njihovi liberalni bratje Sokoli. Da bo tem več ženske zabave, imajo „plesalke“ prost vstop. Kmet delaj in garaj kot črna živina celi teden, v nedeljo pa plesaj s plesalkami, to je lepa in kmeta osrečujoča programna točka „kmet-ske“ Samostojne. Pri nas na Slovenskem plešejo že po pogramu samo: liberalci in njihovi bratje samostojni.

„Kmetijski list“ se je povečal. Zda ko so demokratje dosegli svobodni izvoz, mu bodo demokratični izvozniki segli pod pazduho in ga podpirali. Ko so pred dobrim pol letom še liberalci imeli vlado v rokah, so samostojniki s svojim „Ekonomom“ po vsej Sloveniji ponujali kmetom koruzo, ki jim jo je oskrbela demokratska vlada. Ko pa so liberalci morali izročiti vlado radikalcem in Slovenski kmetijski zvezi, so se viri samostojne koruze zaprli in mesto hvalisane koruze so zapeljani kmetje dobili plesnivo koruzo. Tudi svobodni izvoz, ki je na enkrat povečal Kmetijski list, bo zopet ponehal, in „Kmetijski list“ bo zopet podoben „Ekonomu“ plesnivi koruzi.

Polem samostojnih v Mozirju. Že dalje časa so na skrivnem rovarili v Mozirju in okolici takomimeno-vani pristaši Samostojne kmetijske stranke. Kmet-ska zveza jim je trn v peti. Ti liberalni samostojneži že vedo zakaj. Toda v nedeljo dne 15. avgusta so jo pa pošteno polomili. Bil je občni zbor Kmetijske podružnice, na kateri so nastopili z lastnimi kandidati. Ljudje so jih spoznali in jim s svojim glasovanjem pokazali hrbet. Nobena politična fraza jim ni pomagala, čeprav so mislili napraviti iz občnega zbora politični shod. Tajnik Kmet-ske zveze je vse samostojne povabil na političen shod, ki se je istočasno vršil pri Kolencu, kjer bi dobili besedo. Volitve so izpadle sijajno za Kmet-sko zvezo in ljudstvo je s tem pokazalo, da ni prostora za liberalno Samostojno med nami. Prazne besede ne pomagajo nič, ampak le pravo ljudsko delo dvigne blagostanje.

Shod komunistov v St. Petru pod Sv. gorami. Celo k nam se je pritepel zadnji nedeljo neki človek, ki je sklical komunistično zborovanje v ono znano gostilno pri „Neži“. Zbralo se je res nekaj ljudi one sorte, ki je razširjevala boljše vize po St. Petru in okolici kot po preobratu. Kot govornik teh boljše vize raznih Stusejev itd. je nastopil nekdo, ki se ni predstavil s pravim imenom, ampak so rekli ljudje sami po shodu, da jih je utrjeval v komunizmu neki „polepuh“. Torej ta „polepuh“ je klobasaril in zmerjal čez vse stranke, hvalil je edinele komuniste. Držnil se je nastopiti proti naši vladarski hiši in zahteval kot potepuški komunist republiko. Kaj dela naša žandarmerija, da pusti, da se naše k posurovelosti nagibajoče ljudstvo še bolj podivja potom javnih hujskarij, ki so več kot protidržavne.

V pomirjenju! Ker je oblast odredila ljudsko štetje ter štetje konj, vozov, goveje živine itd. in ker so se razni hujskači vedno na delu, češ, vojska bo, se že pripravljamo na njo itd. je ljudstvo silno vznemirjeno. V pomirjenju bodi povedano, da o kaki novi vojski ni in tudi ne more biti niti govora in vse kar zlobni jeziki trobijo v svet, so prazne hujskarije brez vsake podlage. Torej mirno kri! Hujskače pa brez usmiljenja naznanite oblasti.

Železnica Maribor—Murska Sobota. Ker smo morali izprazniti Radgono in Spilje, je naša država izgubila železniško zvezo med Mariborom in Prekmurjem. Sicer je naši državi po sentžermenski mirovni pogodbi zajamčena pravica do neoviranega železniškega prometa po železnici Spilje—Gornja Radgona, toda kaj nam to pomaga, ker vodi ta železnica po nemškem ozemlju. To razmerje je nezdružljivo in v slučaju vojne z Avstrijo in Madžarsko bi bilo naše Prekmurje v veliki nevarnosti. Gospodarski in pa tudi vojaški razlogi nas silijo, da si čimprej zgradimo lastno železnico Maribor—Sv. Lenart—Murska Sobota ter tudi železnico Gornja Radgona—Sv. Lenart—Ptuj. Nič manjši, kakor so vojaški, so tudi gospodarski razlogi, ki nas silijo, da zgradimo označeni železnici. Naše Prekmurje in naše Slovenske gorice so bogati kraji. Izvažalo bi se pred vsem žito, vino, živina, sadje, perutnina itd. in ni nobenega dvoma, da z zgradbo teh železnic ne bo nobene izgube, nasprotno, država, naše Prekmurje in Slovenske gorice bi imele veliko koristi od teh železnic. — Predvsem je potrebno, da se za to podjetje vzbudi zanimanje. V ta namen je trška občina Sv. Lenart v Slov. gor. sklenila, da skliče na 9. septembra t. l., ob 11. uri predpoldne zborovanje vseh onih krogov, ki se za to zanimajo, v dvorani gostilne pri Arnušu pri Sv. Lenartu.

Popis živine in vozov. Način, kakor hoče komanda dravske divizije v naših krajih izvršiti popis živine in vozov, je med našim kmetijskim ljudstvom vzbudil razburjenje in nevoljo. V imenu Kmet-ske zveze je poslanec dr. Hohnjec poslal komandi dravske divizije protest, v katerem je obrazložil razloge, iz katerih je naše kmet-sko ljudstvo nezadovoljno z nameranim načinom popisovanja ter zahteva, naj se v vsakem okraju določi več krajev za popisovanje. Ob enem se je dr. Hohnjec obrnil na ljubljansko vlado, da podpira ta protest ter vpliva na vojaško oblast, da v tej zadevi uroštevajo želje in zahteve kmet-skega ljudstva.

Zadružna šola. Zadružna zveza v Ljubljani namerava to jesen zopet pričeti s šestmesečno zadružno šolo, kot je to bilo že pred vojno, seveda, ako se ji posreči dobiti pravočasno dovolj za to primernih prostorov. Radi tega se naprošajo vse p. n. zadruge članice Zveze, da javijo do 5. sept. t. l.: a) koliko in katere osebe nameravajo poslati v zadružno šolo in b) koliko bi mogli prispevati k stroškom udeleženci, in koliko zadruge. Daljni podatki glede eventualnega pričetka šole in druge podrobnosti se bodo udeležencem pravočasno sporočili.

Nova maselbina kapucinov pri sv. Jožefu na Studencih v Mariboru. Spet smo dobili k sv. Jožefu na Studencih v Mariboru, duhovne gospode, ki bodo skrbeli za naše duše, nam opravičali službo božjo, vžigali luč vere, gojili pobožnost, vzgojevali mladino v cerkvi in šoli. To je tudi skrajna potreba v sedan-

jih časih in v teh krajih. In ti gospodje so oo. kapucini. Za sedaj jih imamo samo štiri. Med temi sta dva duhovnika, dva brata lajka. Pričakuje se jih še nekaj. Kedar jih bo več, bodo lahko v pomoč tudi drugim dušnim pastirjem v bližnji in daljni okolici. Splošno so kapucini beraški red, ker nimajo posestev večjega obsega. No, le-ti, ki so prišli na novo semkaj so pa še izredno revni. Manjka jim najpotrebnejših reči v sobah, kuhinji in tudi v cerkvi. Manjka jim posteljnega perila, posteljnih odev, rjuh, kročnikov itd. Hiša, v katero so se naselili, sicer last cerkve pri Sv. Magdaleni, je bila med vojsko zasedena od vojakov. Kamor pa je vojak prišel — se ve, da ne pusti ničesar celega. Zato je ogromno popravila treba pri tej hiši. Veliko uslugo bi kapucinom storile one blage duše, ki bi se jih spomnile bodisi z denarno podporo ali pa z pošiljanjem vsakdanjih potrebščin, kakor že zgoraj rečeno. Kedor more v tem oziru kako dobro delo storiti oo. kapucinom naj pošlje na naslov: Kapucinski hospic pri sv. Jožefu na Studencih pri Mariboru.

Pri Sv. Jožefu nad Celjem letos ne bo duhovnih vaj za krščanske žene, ker je romarska hiša zasedena.

Romarjem od Sv. Antona v Slov. gor. Romarjem na Goro pri Sv. Petru niže Maribora se naznaja, da bo šla procesija od Sv. Antona v torek, dne 7. septembra, ob 7. uri zjutraj do Sv. Trojice, kjer je sv. maša ob 9. uri, potem gre procesija čez Sv. Lenart do „črnega gozda“, tam je malo počitka, nato pa gre procesija, kakor že po navadi, na Goro pri Sv. Petru. Vsi pobožni romarji, ki častite Mater božjo, ste prisrčno vabljeni, da se v obilnem številu udeležite!

Znana božja pot na Sv. gore na Spod. Stajerskem se začne že 5. septembra zvečer in trpi do 8. septembra. Med celo osmino je še na Sv. gori potem več sv. maš predpoldne in se bo spovedovalo vsaki dan predpoldne skozi celo osmino.

Spomenik v svetovni vojni padlim možem in mladeničem je postavila občina Dornova pri Ptuj. Spomenik stoji sredi vasi in se bodo vršile slovesnosti odkritja dne 29. avgusta ob 13. uri popoldne.

Umrla je dne 19. t. m. daleč naokoli znana „slepa Hana“, ki se je romarji iz Slovenskih gor gotovo spominjajo. Sedaj gleda nebeški sijaj ter moli in prosi za svoje dobrotnike. Na Gori spi pri Božji Materi, kteri na čast je tako rada prepevala. Naj počiva v Bogu!

Umrl je pri Sv. Florijanu pri Rogatcu tamkajšnji splošno priljubljeni posestnik in gostilničar Anton Stefancioza. Blagemu pokojniku svetila večna luč!

Poročil se je v Ptuj gospod Alojz Ploj, trgovec v Fali z gđ. Marijo Arnuš iz Ptuja. Bilo srečno!

Naše vrste so sklenjene. Od Sv. Bollenka v Slov. gor. se nam poroča: Na bodoče volitve smo že dobro pripravljeni in naše vrste so trdno sklenjene. Proti nam ruva tropersna detelja v Crmljenjski grabi. Program teh apostolov je: sovraštvo do vsega, kar diši po krščanstvu, vsled česar se ni čuditi, ako kaj radi prestopajo prag šest božje zapovedi in namesto ob nedeljah in praznikih v cerkev, raje puška na ramo in na kriva pota!

Nova lekarna v Mariboru. V Mariboru, Glavni trg št. 20, v Majerjevi hiši, je otvoril novo lekarno mag. pharm. g. Ivan Vidmar. Novo slovensko lekarno toplo priporočamo!

Sole in uradi, pozor! Papir kanelijski, fini in konceptni ter pisemski, peresa, svinčniki, nečrtani zvezki iz dobrega papirja so na razpolago v vsaki množini in po najnižjih cenah v Cirilovi tiskarni v Mariboru. Črtani zvezki za srednje in ljudske šole se bodo dobili v kakih 14 dneh.

Gospodarstvo.

Anton Pova.

K živinorejski enketi.

I.

Dne 23. marca t. l. se je vršila pri poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani živinorejska enketa. — Zbranih je bilo nad 50 kmetijskih veščakov in kmetovalcev iz vseh delov Slovenije, Gorenjci in Dolenci, Kranjci, Stajerci in Korošci ter zastopniki tudi iz Prekmurja. Obravnavale so se smernice za bodoči napredek naše živinoreje, posamezne točke je objasnili javnosti referent za živinorejo pri kmetijskem poverjeništvu, obravnavalo stvarno in s pripravljenjem, da v preteklosti nismo imeli srečne roke pri pospeševanju te za slovenskega kmeta najvažnejše panoge. Podati hočem v seriji člankov nekatera na enketi spoznana mnenja raz stališča kritika: razbistriiti je treba še nekatere manj srečne pojme.

Vodilna misel enkete je bila, da moramo izboljšati našo deželno živino na enak način, kakor so izboljševali svojo živino drugod, to je: odbirati doma najboljše, gospodarsko najlepše živali za plemo in ustvarjati iz njih rodovine. Križanje s tujimi pasmami, na kar smo pokladali pred vojno vso našo nado, se je zavrglo skoraj enoglasno kot brezuspešno tratenje narodnega premoženja edinele v korist tujcem. Prav umestno se je izrazil v tem oziru — pri debati o sposobnosti tujih pasem za našo razmere — kmet, svetnik Rohrman „hišo zidajmo od tal in ne od strehe dol“. Zlahka živina predstavlja krono ali streho na hiši kmetijske umnosti, streho pa postavim na vsako stavbo še le, čim je v temeljih že dograjena. Razvseljivo je dejstvo, da je ta misel pri nas taka

gladko in hitro v splošno kmetijsko javnost prodrla. Na Danskem se je bojevalo za njo nad 30 let (od leta 1840 do leta 1874) med strokovnjaki in trajalo je nato še 7 let, da je prodrla med kmetijsko ljudstvo (l. 1881). To kaže, da smo Slovenci bolj odprte glave, kakor Danci, le manj praktični smo od njih — vendar tudi slednja trditve (glede praktičnosti) ne velja našemu kmetu.

Nadalje se je splošno povdarjalo, da se mora-
mo otrestiti ne le v teoriji, marveč tudi v praksi onega
formalizma, ki je toliko škodil nemški živinoreji in se
s tako vnmemo gojili v nemških kmetijsko-strokovnih
šolah ter skozi te zanesel i k nam. Živinorejec mora
oediti — razven pri konjih — pri svoji živini ne ka-
ko športno lepoto ali one koristne lastnosti, s kateri-
mi se spaja neposredni in najvišji užitek. To načelo
se na enaki sicer ni dovolj močno naglašalo, ker se
mnogi enkrat vkoreninjenega naziranja ne morejo kar
čez noč otrestiti. Vendar pa je v splošnem prodrla —
čeprav ne še zelo izrazito, kakor nam izpričujejo one
štiri pasme, ki se bodo zaenkrat še gojili v Sloveni-
ji, kjer bi zadostovalo gojiti enobarvno sivo živino,
brez ozira na barvne nianse in pa rdečecikasta živi-
no, brez ozira na barvne nianse mesta in širokost
tis, ter morebiti staro, enobarvno, rdečo bohinsko
pleme, če je te živine še ostalo toliko, da se bo moglo
obnoviti kot samosvoje plemo. Bistvenih razlik med
simentalsko in pingavsko ter marijadvorsko in po-
mursko pasmo z ozirom na njih koristne lastnosti i-
tak ni, zato bi naše bodoče pasme mogli označiti ta-
ko-le: slovenska enobarvna siva dolinska goved,
slovenska rdečecikasta planinska goved, ter rdeče
bohinsko ali alpsko plemo — dovolivši raznim govej-
nim rodovinom vsakojake barvne nianse in razliko-
vanja v tipih, da se le morejo umestiti v okvir ene
ali druge slovenske, za dotični okraj predpisane go-
vedi. V bodočnosti je dvomljivo, da bi nam kdo simen-

talca plačal dražje kot pingavca ali sivca, ker je
danes itak že vsakdo prepričan, da se z imenom ali
tipom simentalca ne vežejo absolutno nobene posebno
koristne lastnosti: živimo v dobi realizma in materi-
jalizma na gospodarskem polju — in otrestiti se je
hlapečevstva pri imenovanju govedi. Vendar zaenkrat
po enačji sprejete štiri goveje pasme — bela marija-
dvorska, rumena pomurska, rdečecikasta pingavska
in rumenolisasta simentalca — sama ne sebi ne bo-
do ovirale našega napredka na polju živinoreje, ako
se bomo znali v praksi otrestiti vsakega glubega for-
malizma in pasemska razlikovanja po lastnem prev-
daru, brez ozira na nemške predpise določiti.

Mnogo si ometamo od novega bodočega držav-
nega živinorejskega zakona, ki je bil lansko leto v
načrtu sprejet na živinorejski enketi v Zagrebu in ki
določa snovanje občinskih in okrajnih živinorejskih
odborov, katerim bo poverjena vsa skrb za napredek
živinoreje v občini in okraju. Morebiti da nas up, ki
ga stavljamo na delavnost teh odborov, ne bo varal,
morebiti pa tudi, da njih podrobno delo ne bo preko-
račilo v vrednosti ničlo: prisiljena jed redkokada je-
kne. Pri vsaki tekmi je eden naprej in eden zadaj,
vsi naenkrat ne pridejo nikdar do cilja — vsak na-
predek pa predstavlja tekmo za zvišanje doznosti
in blagostanja in tudi za njega veljajo praktična pra-
vila običajnih tekem. Vendar danes se ne smemo še
prenaglati s presojanjem praktičnosti in pomena živi-
norejskih odborov, ker nas je svetovna vojna podučila,
da presojanje bodočnosti ne spada v delokrog na-
vadnih zemljanov in da se znajo prav grdo varati
najbolj dalekovidni in bistroumni diplomati. Do sedaj
so napredek na polju živinoreje vodila v vseh kultur-
nih državah razna živinorejska društva ali njim so-
rodne zadruge, deloma z lastnimi sredstvi, deloma z
rednimi podporami od strani države.

nim vinskim veletrgovcem, katerih jih imamo hvala
tudi nekaj. Ker je zadeva zelo važna in nujna — naš
delo merodajni činitelji!

Ivan Dolinšek.

Goja domače češplje.

Cešplja je na Slovenskem in sploh v balkanski
deželah kaj priljubljeno drevo. Donašala nam je do-
sedaj, kar upamo bo tudi v prihodnje, mnogokatero
koristi svojemu oskrbovalcu. V nekaterih krajih, po-
sebnost v delih Rumunije prideluje se iz češplj celo
neka našemu sadjevcu podobna pijača. Dandanes si-
cer češplje ne bomo sadili v prevelikih množinah, ker
nam druga sadna plemena donašajo več dobička, ven-
dar se bo še marsikje našel primeren prostor, kjer
bo nam tudi ona donašala gotove koristi, posebno te-
daj, če se razširi izdelovanje sadnih mezg.

Naši predniki vzgoje češpljevih dreves niso po-
znali, skopali so enostavno koreninske izrastke sta-
rejših češplj in jih presadili. Ker pa je ljubi stvar-
nik v naravi že vse tako uredil, da podeduje vsako
živo bitje na tej zemlji od rastline matere vse dobre
in slabe lastnosti, podeduje zagledelj tudi češplja
lastnost poganjanja koreninskih poganjkov. Kako ne-
všečni so nam ti, vedel bo najbolj povedati kosec, ki
si je kosil pod takim drevjem oskrbil koso, če pa je
bil bosonog, si je po vrhu še ranil noge ter potem v
svrhu osveženja spomina na neumnost, ki so jo za-
grešili pri sajenju on ali njegovi predniki, par ted-
nov šepal. Tudi ako zemljo pod češpljami obdelujemo,
nam ti izrastki nagajajo.

Nastane vprašanje, kako se tega obvarujemo?
Dokazano je, da češpljeva drevesa vzgojena iz seme-
na (košice) nikdar ne poganjajo onih izrastkov. Ja-
sno nam je torej, da bomo v bodoče češplje razmo-
ževali edino s semeni. Košice vtakejo se takoj v
jeseni v zemljo 5 do 8 cm globoko. Napačno bi bilo
jih posušiti, ker izgube na ta način za isto leto kalji-
vost. Ako hočemo si vzgojiti posebno izbrano drevo,
lahko divjak še požlahtnimo s cepiči od kakega nam
dopadljivega drevesa. Krono vzgojimo si ravno tako
kot pri jablanah s 6 vejami, katere moramo po sadit-
vi že prvo leto obrezati, ker nam ona drugo leto ne
bi pognala več, zato se krona pri koščicastem sad-
nem plemenu že v prvem letu definitivno obreže.

V poznejših letih kolikor mogoče malo obrezu-
jemo in odstranjujemo samo pregoste mladice, pri-
krašujemo pa samo dolge in šibke, da jih s tem o-
krepimo in vzgojimo tako čvrste veje, ki bodo zmogne
nositi pezo sadja. Ker češplja cvete in prinaša sad
samo na enoletnih mladicih, je dobro ako jo v starej-
ših letih včasih pomladimo. Za zemljo je pa češpljo-
vo drevo zelo občutljivo, le v rodovitni zemlji nam bo
ona prinašala redno sad, zato moramo zemljo poseb-
no pod češpljo večkrat prerahljati in pognojiti. Izku-
šnja sama nas uči, da prinašajo ona drevesa, kate-
ra so vsajena v obližju kake njive iz katere srkajo
hranilne snovi, veliko rednejše sad kakor one, ki so
vsajene na kaki pusti zemlji.

Predvsem držimo si pa pred očmi pravilo: Raz-
množimo češpljo edino le s semeni, nikdar ne sadi-
mo koreninskih izrastkov! Ravnajmo se posebno pri
sadjarstvu po novejših izkušnjah, da s tem pospešu-
jemo sadjarstvo in ne postanemo grobokopi te nam
tako koristne panoge gospodarstva.

Kmetijska podružnica Maribor in okoliš prire-
di v nedeljo 5. septembra t. l. v dvorani okrajnega
zastopa predavanje „O priklopev občin okoli Maribo-
ra k falski elektrarni.“ Začetek ob 9. uri.

Priklep občin okoli Maribora k falski elektrar-
ni. Tekom te jeseni dobi mesto Maribor luč iz falske
elektrarne. Potem pa pridejo okoliške občine na vr-
sto. Toda električna moč se da uporabljati ne le v
svrhu luči, ampak tudi kot gonilna sila, kar je za
kmetstvo prebivalstvo posebnega pomena. Treba se bo
torej vsakemu posestniku okoliških občin v kratkem
odločiti, ali se bo posluževal električne sile ozir. ko-
liko je bode vzlet in v katere svrhe. Da se stvar vsa-
komur toliko razjasni, da se bo lahko odločil tako ali
tako, priredi Kmetijska podružnica Maribor in oko-
liš predavanje, naznanjeno v tem le listu, in vabi
vsakega, da se ga udeleži.

Mozirje. Kmetijska zveza je priredila dne 15. av-
gusta gospodarsko politični shod, katerega se je ude-
ležilo lepo število posestnikov. Govornik g. dr. Ogriz-
zek je v lepih podučljivih besedah orisal položaj ju-
goslovanskega kmetijstva, naše valute in trgovine.
Obrazložil je združeno delo, s katerim si ljudstvo ko-
risti na ta način, da prodaja svoje izdelke skupno v
tujino in dobiva tuje izdelke iz tujine skupno potem za
druge. Ves dobiček, katerega drugače shranjujejo ra-
zni trgovci in prekupci, ostane med ljudstvom. Go-
vornik je povdarjal potrebo izobrazbe ljudstva. Taj-
nik Kmetijske zveze je naznanil, da je sklenil odbor
ustanoviti tudi v Mozirju odsek celjske Gospodarske
zadruge ter je vpisoval ude. Povedal je tudi, da bo
dne 29. avgusta drugo zborovanje, na katerem se bo-
do še novi udje sprejemali, pobirali deleži in odbor
izvolil. Kdor hoče se pristopiti naj pride, kakor tudi
oni, ki so že pristopili, se naj zanesljivo udeleže te-
ga zborovanja. Samostojni se zborovanja pri Kolencu
niso udeležili, ker si ne upajo javno svojega stališča
povedati, ki ljudstvu nič ne koristi, ampak le škoduje.
Nato se je zborovanje zaključilo.

Razstava perutnine. Kakor slišimo, bo Kmetij-
ska podružnica Maribor in okoliš 23. in 24. oktobra
t. l. priredila za ves sodnijski okraj mariborski na
Gambinovem vrtu v Mariboru razstavo perutnine in
sicer samo kur in pekelinov. Ta razstava bo imela na
men, našemu kmetiskemu prebivalstvu iz nova poka-

Kaj bo z vinskimi cenami?

Piše: Rob. Košar.

O vprašanju vinskih cen je prinesel nemški
strokovni list „Neue Wein Zeitung“ v št. 25-50 me-
seca junija zelo poudčen članek izpod peresa vinar-
skega strokovnjaka Andorja Teleki, ki ga hočem tu-
kaj podati v glavnih potezah:

„Stara pregreha naših vinogradnikov je, da so
glede cen ali polni nebeškega veselja, — ali pa žalo-
stni do smrti. Isto velja o bratvi. Danes se upajo
na nebotične cene — ko pa izide v kakem listu, od
kakega gospoda, ki pride zelo redko v gorice, poro-
čilo o „izvrstni bratvi“, ki se pričakuje, začnejo ce-
ne takoj padati. Poročilo prestraši najprej nekaj vin-
skih spekulativov po kavarnah, ki nimajo niti lastnih
vin, in banke jim zavijejo vrat. Trgovci si ne upajo
več kupovati, vinogradniki začno siliti s prodajo svoj-
ih vin in kakor ogenj se razširi pročilo, da se bo le-
tošnje jesen dobilo vino napol zastoj in da bo poso-
da več vredna nego vsebina.

Prerokovanje je sicer zelo nevhvaležno delo, ven-
dar pa si upam trditi, da letošnje jesen ne bomo ime-
li nikjer nizkih cen in da je sedajno padanje samo
animoidoča prikazen iz sledečih vzrokov:

1. Ni res, da bomo imeli letos izvrstno bratvo. Nastavek in razvoj grozdicev kaže k večjemu na sre-
dnjo trgatav, če bo šlo vse dobro.
2. Površina vinogradov se je od začetka vojne
zmanjšala za eno tretjino. (Gotovo misli tukaj na vi-
nogradne po vsej Evropi).
3. Vinska trgovina ima le majhne zaloge in ži-
vi takorekoč iz roke v usta. Razun nekaterih vinskih
okolišev so tudi zaloge pri vinogradnikih zelo picle.
4. Cene vinu, katere najdemo po časopisih, so
le nominalne, ker se skoraj ničesar ne kupuje; pri

najmanjšem povpraševanju po vinu, bi cene takoj po-
skočile.

5. Vinogradniki niso imeli nikdar približno ta-
ko visokih stroškov za obdelovanje gorice, kakor le-
tos. Pridelovalni stroški letošnjega vina bodo tudi v
slučaju srednje vinske letine izredno visoki in vino-
gradnikom v resnici ni potrebno, da bi delali z izgub-
o.

Mislim, da se strinjajo navedene točke po veči-
ni tudi z našimi razmerami v sedanjem času. Vsako
leto opazujemo ob tem času podanje cen, ki dosega
pred bratvo najnižjo stopinjo. Med bratvo, navadno
pa po bratvi začnejo cene zopet lezti kvišku. Tudi
letos ne bo izostal ta pojav, ker v mnogih krajih ne
bo niti srednje bratve. Ponekod je peronospore uni-
čila 50% vsega grozdja, drugod pa je pepel (oidij)
vzel isti in še višji odstotek. Ne prenačimo se toraj
s prodajo letošnjega vinskega pridelka iz strahu pred
nadaljnjim padanjem cen, posebno, ker obeta letošnja
kapljica biti res dobra. Podbirajmo v gorica! Po-
iščimo vso slabo, od pepela ali peronospore napadeno
gnilo ali razpokano grozdje in porabimo ta nezdravi
sad za domače potrebe. Zdravo in lepo grozdje pa
spravljajmo v zdravo in čisto posodo, kajti dobra ka-
pljica bo vedno našla dobrega kupca.

Razun dobroto naših vin, pa bi najvažnejši
pripomoček za dviganje vinskih cen — trdna in mo-
čna organizacija vseh vinogradnikov Jugoslavije. Ta
organizacija se že snuje in naj ne bo slovenskega
vinogradnika, ki ne bi bil njen član. Oboroženi z do-
bro vinsko kapljico in spojeni v trdni organizaciji, ki
bo vedno in povsod čuvala naše koristi, bomo zma-
gali na vinskih trgih s primernimi cenami za naš
trud in naše delo. V slogi je moč!

Vinske cene.

Fr. Rudl.

Navadno je visokost cen odvisna od ponudbe in
od popraševanja po blagu. Ako je torej več ponudb,
kakor popraševanja, mora cena blaga pasti. Cena
blaga lahko pade pod vrednost blaga, ako je zadosti
ponudb, torej več pridelka, kakor konzuma ali upo-
rabe. Vinska vrednost je danes pri producentu nižja,
nego pri vinskem trgovcu, kateri je vino kupil in ne
sam pridelal. Utegnejo pa priti časi, da so takšne
razmere tudi narobe. V takem slučaju stoji kmet na
slabšem stališču, nego trgovec.

V lanskem letu je bila pri producentu vinska
cena 6—8 K za 1 liter in je bila primerna produkej-
skim stroškom. Prišel je pa krik o slabi valuti in
vsak nestrokovnjak, predvsem spekulativ in kapitalist
si je nakupil vina in z njim verižil. Vsled vedno več-
jega popraševanja, ker se je vsak hotel iznebiti svo-
jega donarja in ga naložiti v blago, so vinske cene
poskočile od 12 do 18, 20, celo do 30 K za liter, tako
da so tudi previdni vinski trgovci bili prisiljeni bla-
go kupiti po nezdravi ceni.

Tem okoliščinam so se pozneje pridružile pa še
druge, kot štrajk železničarjev, pozneje nesrečna pre-
poved za izvoz vina, neprimerno visoka vinska iz-
vozna carina itd., kar je imelo za posledice, da se je
vinski promet hipno ustavil, kakor če bi s sekuro od-
sekali in tako je ostalo do sedaj.

Visoki davki, kateri morajo biti plačani v go-
tovini, zadenejo najobčutnejše in prvi vrsti pravega
producenta, kateri je vsled tega prisiljen, da se reši
blaga, da dobi denarja, kajti davki morajo biti pla-
čani in vino mora kmet oddati makari veliko pod
vrednostjo. Toda kriza vsled tega še ni odpravljena,

in posledice bodo šele prišle in sicer do onega me-
sta, kjer tiči vzrok takega lahkomisljenega gospodar-
stva. Praktika bo vse to razkrila. Sicer bo potem že
prepozno, da bi se še dalo zamujeno rešiti. Kajti čas
je ravno tako denar, kakor blago in zamujeni čas —
kdo ga dobi nazaj? Ima ga tisti, kateri ga je znal v
svoje namene izkoristiti.

Cene za letošnja vina? Rad bi poznal tistega
vedeža, kateri bi mogel o tem kaj zanesljivega po-
vedati. Splošna pravilna vinska cena za liter je bila
tako nekako povprečna mezda navadnega kmetkega
delavca v vinorodnih krajih, kot n. pr. 20 karjarjev,
dnevna mezda in en liter vina, 1 krona, zatem 3 K.
lansko leto 6 kron in hrana, letos 8—20 K povprečna
mezda v vinorodnih krajih, torej bi vinska cena 8—
20 K za liter vina letošnjega pridelka bila nemogoča.

Sedaj pa vprašanje: Kdo plača? Kje je kupec in
kam se naj obrnemo? Ali na zaupanja vredne za-
stopnike v inozemstvu, toda kje so in kdo jih pozna?

Bo letošnji vinski pridelalec nekaj izbornega, to-
da prišli bodo židje in si napolnili svoje prazne so-
de, torej kupec bo — pa kakšen! Kmet ga bo še ce-
lo hvalil, češ, da je njegov prijatelj, ker mu je pri-
nesel saj nekaj denarja.

Z ozirom na izvanredno dobro letošnje kakovost
vina in z ozirom na izvanredne razmere letošnjega
leta priporočam: Ker pravilnih vinskih cen ne bomo
dobili od nikoder in nikogar, naj se osnujejo kletar-
ske zadruge s podporo državnega kredita. Te zadru-
ge bi pa morale biti pod vodstvom strokovnjakov. —
Končno pa kmet naj ne proda svojega vinskega pri-
delka vsakemu pritepenemu židu, ampak samo pošte-

zati našo staro, že od nekdaj pri nas domačeno kurjo pasmo, ki je za naše kraje in za naše gospodarske razmere brezdvomno najboljša. Razstava bo združena s poučnimi predavanji in brezplačna.

Prazni vinski sodi. s katerimi so naši vinogradniki ali vinotolci poslali vino v Nemško Avstrijo so prosti uvozne carine. Ako hoče kdo dobiti sode iz Nemške Avstrije nazaj, mora dokazati, da so sodi res njegovi. Najbolje, da ima vsak sod žig njegovega lastnika. — V tej zadevi je pri ministrstvu ugodno po sredoval poslanec Kmetijske zveze dr. Jos. Hohnjec.

Trpežen sadjevec. Pred nekaj tedni je nekdo v „Slov. Gospodaru“ pisal, kako se prideluje dober in trajen sadjevec. Prav dobre nasvete daje, hvaležni smo mu. Samo ena reč je nekoliko nevarna, namreč: ko si sadje stolkel ali zmel, potem pusti drozgo 24 ur v kadi — to je nevarno, ker se drozga vneme in skipe. Poglejmo, kaj se drugi sadjarji rečejo. Tako pravi g. Anton Kosi v „Ummem kletarju“ iz leta 1901 stran 104: „Nekateri sadjarji ne dajo drozgalice, ki jo dajo takoj v stiskalnice, marveč jo spravijo prej v posebne kadi, ki so podobne vrelnim kadem za črnilo. V teh posodah ostane drozga pokrita tako, da stoji sok vedno na tropinah, in to kakih 12 ur; ako pa je vreme bolj hladno, tudi 24 ur; — Ako nimamo vrelnih kadi ali sode z vratci, vzame se lahko za te namene vsaka druga čista kad, samo da je treba tu brozgo vsako uro dobro premešati, da se zabrani narejanje cika.“ Sadje samo že lepo diši, pri sadjevcu pa je boljše, če manj diši po sadju, zato je boljše, dajati zmelto drozgo takoj v prešo. Tako piše sloveč sadjar Humek v knjigi „Sadno vino ali sadjevec“ iz leta 1917 na strani 29 tako-le: „Sadje naj se zmelje neposredno pred iztiskavanjem, to se pravi, zmelto sadje je brez odloga iztisniti. Čim manj je sadje zrelo, tem hitreje moramo vršiti delo drugo za drugim. V vsakem oziru bi bilo napačno, ko bi drozgo pustili po več ur ali celo več dni neiztisnjeno.“

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zalcu tudi v pretekli dobi ni bilo nobenega poprašenja po hmelju, in so bile cene za hmelj samo na papirju. Hmeljarsko društvo za Savinjsko dolino v Zalcu naznanja, da bo razposlalo na vse zaupnike vsebino brzojavke iz Zalta, v kateri bodo podane smernice glede hmeljskih cen. Dotično brzojavko pričakuje društvo v najkrajšem času. V Savinjski dolini so letos pridelali zelo malo hmelja, komaj morda eno desetinko lanskega pridelka.

Mletev žita, cene živin, kožam, usnju, izvoz pridelkov. Kmetiska zveza v Poljčanih je sklenila te le resolucije: „V imenu vseh prebivalcev naše župnije smo za naredbo z dne 29. novembra 1919, št. 171 „Uradni list“, po kateri se je od 100 kg žita, za mletev smelo računati samo 12 K in 2% za razpršitev. Odločno pa protestiramo proti naredbi, razglašeni v „Uradnem listu“ št. 181 z dne 20. aprila 1920, v kateri se dovoljuje mlinarjem računati mlevnino od 100 kg žita a) z vodnim pogonom 45 K, b) na paro 50 K, c) z motornim obratom 57 K. S tem odlokom so prizadeti v prvi vrsti kmetje, kmetijski delavci in vsi tisti, kateri večinoma živijo od moke. Osobito se pa s tem pomaga mlinarjem, moka, na mesto da bi bila cenejša, se podraži, ljudstvo pa postaja nezadovoljno do skrajnosti. Opozorjamo tudi na padanje cen pri živini, nasprotno je pa goveje meso pri mesarjih še vedno po 22 do 24 K 1 kg., surove kože se prodajajo po 38 K. Vsled tega so usnje in podplati tako dragi, da se skoraj nihče na kmetih ne bo mogel obuti, o troci pa ne bodo mogli po zimi v Solo. Zahtevamo enoglasno prost izvoz vina, sadja, jaje, potom zadruge pa izvoz goveje živine, konj in svinj za zdravo valuto ali pa za blago in železo.“

Poljedelske stroje raznih vrst, kot: vifle, mlatilnice, žitne čistilne mline, sadne in grozdne mline, stiskalnice, pluge, reporeznice itd. ima v zalogi Iv. Hajny, Maribor, Aleksandrova cesta 45. Več o tem v inseratnem delu lista.

Dopisi.

Sv. Peter pri Mariboru. Celemu svetu damo na znanje, da rodi tudi pri nas čitanje „Mariborskega delavca“, „Ljudskega glasa“, „Napreja“, „Kmetijskega lista“ in sorodnih listov izborne sadove, ki so dozorili v nedeljo dne 15. avgusta v dveh pobojih, oziroma ubojih. Živijo, le tako naprej! Kmalu bo vse rdeče, ko bo vse v ljudski krvi. In gospodje od raznih socijalističnih strank si bodo kmalu lahko umivali roke v človeški krvi, po kateri jih tako žeja.

Sv. Peter pri Mariboru. Gospodom „generalom“ od Samostojne bi priporočali, da, kadar zopet pridejo svojo polomijo skup limat, povejo svojim vernim iz Trčove, Nebove, Kuperč itd., da so pretepači od 15. in 22. avgusta v Grušovi bolj ali manj zvesti pristaši c. kr. Samostojne. To bo vleklo in držalo.

Sv. Lenart v Slov. gor. Vedno bolj se približuje čas, ko se odloči usoda koroških Slovencev, ali pripadejo k naši državi ali pridejo zopet pod nemški jarem. Sveta stvar je, da pomagamo milim bratom, na Koroškem v tem hudem boju. Nemci napenajo vse moči, da bi spravili koroške Slovence pod se, da bi jih gmotno izkoristili in ponemčili. Nikdar tega ne smemo pripustiti. Naša krivda bi bila, ako bi Gospodarsko polje zasedel za vedno Nemec. Nemci dajejo po tisočakah v agitacijske namene, tudi mi ne smemo štediti, vsak naj pomaga, če tudi s skromnimi sredstvi. Koroški Slovenci vam bodo vsem hvaležni, da ste jih rešili suženjstva. Skrbimo, da ti dobri ljudje pridejo v naročje Jugoslavije. Denarne prispevke pošilja blagajnik podružnice Jugoslovanske Matice za sodni okraj Sv. Lenart dr. Ožbolt Blaunig, deželno

sodni svetnik v St. Lenartu in naj se temu vpošilja jo znesli ali pa osebno izročijo. Čas hiti — zato hitro pomagajte.

Brezno ob Dravi. Naša kmetijska podružnica, katero smo ustanovili meseca marca t. l., dobro napreduje. Dne 22. avgusta je imela v župnišču občni zbor, katerega so se udje udeležili v polnem številu. O delovanju podružnice poročata tajnik Volčič. Za delegata smo izvolili načelnika g. gerenta Casa. Uradnik Zebot iz Maribora je govoril obširno o naših gospodarskih ciljih in načrtih. Po govoru se je razvila zanimiva razprava o naših gospodarskih načelih, katere so se udeleževali večinoma vsi zborovalci.

Remšnik na Radu. Zakonsko zvezo za življenje sta dne 9. t. m. sklenila g. Rajko Grögl, knjigovodja in organist, voditelj krščanskega in narodnega pokreta tukaj, in gđc. Justina Koložnik iz ugledne, vrlo narodne in verno pobožne družine p. d. Golencovega mlinarja. Bilo vama srečno in narodu v prid.

Ptuj. V nedeljo dne 8. avgusta je zborovala druga kovačev v Ptuj. Predsedoval je znani vse-nemški hujskač mehanik Spruzina. Na zborovanju so sklenili tako visoke cene, da kmeti ne bodo mogli dati kovati, ker mu kmetija toliko ne nese. Po njihovem sklepu, bo kovač, če bo količkaj marljiv, zaslužil dnevno 600 do 800 kron. Kovači, ki so obenem tudi posestniki so sami izrazili, da tega kmetu ni mogoče plačati. Zahtevalo se je, da se morajo strogo držati predpisanih cen. Ako bi kdo ceneje računil, bo kaznovan. Kmetje glejte, kako se dela z vami! Prišel bo čas, ko bomo tudi mi kmetje narekovali cene kakor bomo hoteli. To pa le tedaj, če se bomo vsi organizirali v močni Kmetijski zvezi! Svarimo pa odločno, naj se vsak poprej pogodi s kovači, kakor da delati, da se izogne oduštvu.

Ormož. O priliki orlovskega tabora, ko so bili naši Orli, članice Dekliške zveze in pristaši Kmetijske zveze z zastavo na poti proti kolodvoru, so šolski otroci pod vodstvom mladega učitelja opsovali taborske udeležnike s: čuki, burkije in čukinje. Mi dobro znamo, odkod ta vzgoja.

Ormož. Tatvina v občinski hiši. Tukajšnja občina, oziroma komisija za znižanje cen je zaplenila raznim trgovcem večjo množino blaga, sladkorja, žrebljev, podplato, usnja, vozne maže itd. Zaplenjeno blago se je uradno shranilo v občinski hiši. Pa niti tukaj ni bilo na varnem. Zginjalo je iz zaprte sobe kos za kosom, kakor tudi cele kože usnja, podplati, vozna maža, žreblji in drugo. Do sedaj dognana škoda znaša nad 20.000 K. Okrajno glavarstvo je odredilo, da se blago, zaplenjeno nekemu trgovcu, razdeli in razproda med uboge ljudi, občina pa je blago, kolikor ga je še preostalo, prodala za gotovi znesek trgovcu, kateremu je bilo poprej zaplenjeno. Orožništvo je zaprlo občinskega redarja Košajnca, pri katerem se je našla večja množina sladkorja (seveda ubogi ljudje ga niso dobili), žrebljev, vozne maže itd. Nikdo noče verjeti, da je Košajnc glavni krivec, kajti riba prične smrdeti pri glavi. Preiskava bo dognala, kdo je bil glavni tat na občini. Gerent dr. Lašič je voščil vedno vsega tega in posebno zaradi njegovega slabega zdravja odložil gerentstvo. Kako se je v občini v ostalem gospodarilo, si lahko vsakdo misli, pa enkrat je vsega konec tudi smrdljivega občinskega gospodarstva.

Sv. Bollenk pri Središču. Zadnja „Murska straža“ je pisala: Kdor je imel srečo, voziti se po okrajni cesti Kog—Sv. Bollenk—Središče, ne bo tako kmalu zgubil iz spomina ne Sv. Bollenka, ki ima tako ljubeznjive ceste, ne okrajnega zastopa v Ormožu, ki za nje tako vestno skrbi. Odkar je ta okrajna cesta zgrajena, ni bila posipana s prodeem, kvišku štrli samo kamenje, ker je voda poplavlja ves prodec in prst. Lahko si mislimo, kakšna je vožnja po tem kamenju! Zanimarjenja je kriv okrajni zastop, ki pač ne pozabi pobirati doklad, za ceste pa ne stori ničesar. Upamo, da bo sedanji svetov popravi napake prejšnjega komisarja in zboljšal okrajne ceste, ki delajo sramoto vsemu okraju. — Samostojneži, ki so hoteli delati samostojno zgago pri podružnici Slov. kmetijske družbe Vuzmetinci, so dobili od osrednjega vodstva poziv, naj se sporazumejo s starim odborom, Strankarsko slamorezstvo, ki so ga hoteli zanesti v naše gospodarsko delo, je pogorelo.

Velika Nedelja. 31. julija je preminul lončar in posestnik Ivan Rajšp. Bil je zvest naročnik naših listov. Blagemu pokojniku svetila večna luč. Zalujoci rodnihi naše sožalje.

Rajhenburg ob Savi. V neizbrisnem, prijetnem spominu ostane vsakemu Rajhenburžanu 4. julij. Takrat se je namreč vršila nad vse sijajna orlovska prireditve, katere se je udeležilo okoli 10.000 ljudi. Toda vsem ljudem ta prireditve ni bila po volji. Ti so imeli neprenehoma sestanke in pogovore, na katerih so premišljevali, kako bi se jim posrečilo popolnoma uničiti utis, ki ga je napravil orlovski tabor. In čujte, pametno so go pogruntali naši rajhenburški kulturnosoci. Napravili so dne 15. avgusta v Rajhenburgu sokolski zlet, na katerega so povabili celo Posavje in Obavje. A ker so ti gospodje rajhenburškega, po vsej Jugoslaviji „najbolj znanega“ in baje za Jugoslavijo „najbolj zaslužnega“ sokolskega odseka na orlovskem taboru 4. julija videli okoli tisoč gostov iz Zagreba, poskusili so tudi oni svojo srečo in so zaslužili Zagrebčane. Toda, kakor povsod, imeli so tudi tukaj smolo. Namesto posebnega vlaka, ki naj bi pripeljal na njihovo slavnost 1500 Zagrebčanov, vsaj kakor so se poprej bahali in širokoustili, morali so naši skromni Sokoli biti zadovoljni z neznanim številom zagrebskih Sokolov in drugih gostov, bilo jih je vseh skupaj približno za tri železniške vozove. Veliko je bilo poklicanih in povabljenih, a le malo se

jih je odzvalo vabilu veleumnega, dobi do Belgrada dobroznanega staroste rajhenburškega Sokola. Ko je šel in pregledoval svoje redke in maloštevilne vrste, nagubano se je njegovo čelo in za obraz se mu je bral srd in sovraštvo do orlovske organizacije in do duhovščine. Čakal je komaj pričke, da bi dal duška svojemu cerkvisovražnemu mišljenju. In ta prilika je po njegovem mišljenju prišla zvečer. Vinjeni rajhenburški fantje, ki niso nikdar bili in ne bodo Orli, ki z orlovsko organizacijo sploh niso v nobeni zvezi, so pretepli enega Sokola in dva od njegovih naraščaj, ki jih je najbrž izzival, ko so šli pijani domov. In Sokoli so precej zagnali hrup: „Čuki so nabili naš naraščaj! Dol s čuki! Dol s čokoladarji! Dol s farji in njihovimi podpreniki! itd. Kakor pozblaznel je kričal starosta rajhenburškega Sokola: „Prokleta čokolada! Dol s farji! Danes sem še katoličan, jutri ne več!“ itd. Kakor blazni drveli so Sokoli proti kaplaniji, kjer imajo Orli svojo telovadnico. Mishli so, da bodo tukaj dobili rajhenburške Orle, a naši vrli mladeniči-Orli so že ob 6. uri zvečer šli na svoje domove, ravno tako, kakor da bi naprej slutili in vedeli, kaj nameravajo kulturnosni Sokoli proti njim. Tukaj pred kaplanijo so tulili in vpili kakor divje zverine: „Dol s farji! Dol s čuki! Danes mora biti cerkev, farovž in kaplanija narobe!“ — Na ta način so torej uničevali Sokoli-junaki utis orlovskega tabora. Več zanimivosti boste zvedeli v prihodnji številki.

Olinaje pri Podčetrniku. Kakor drugje, tako se je spremenilo tudi v naši vasi po preobratu. Vsled preobrata je zasedel županski stolček mož po poklicu premožen posestnik, popolnoma „samostojnega“ mišljenja. Pri njem so se prirejali shodi starih liberalcev, ki so se sčasoma prelevili v samostojne kmete, in njegova duševna hrana je bil „Kmetijski list“. Čez malo časa pa se mu stolček prevrne in on se u-sede na tla. Od onega časa je ves besen na klerikalce, češ, da so mu bili oni krivi propada. On in nekaj drugih mož bi klerikalce najrajši iz kože dejali. Ta skupina si na vso moč prizadeva, kako bi dobili čim več pristašev k tej puhli stranci, da bi potem zmagali pri bodočih volitvah. A njih uspeh je malenkosten. — Spomladi je bil naročil bivši župan od „Ekonomu“ nekaj stotov koruze, katero je dobil po dolgem pričakovanju, toda kislo grozdje, bila je vsa plesnjiva, da, skoro rastoča. — Zetev je bila pri nas precej obilna. V okolici kakor tudi pri nas je toča povzročila mnogo škode. Vsled dolgotrajne suše je vsa rast zaostala. Pred kratkim smo se le dobili dolgo pričakovani in prepotrebni dež. Vse zelenje se je zdaj iznova oživilo.

Pištanj. V zadnji številki je prinesel „Kmetijski list“ podli lažidopis, tičoč se požara, kateri je nastal dne 7. avgusta. Resnici na ljubo poročamo, da ni zgorel cel grič, temveč par kvadratnih metrov površine porašene z resjem. Škode ni bilo prav nobene, tako je tudi Zagrejskov mlin zraven drugih šestih poslopij ostal popolnoma nepoškodovan. Gg. orožniki tudi niso imeli pri požaru nikakega opravila. Mladenci Tereziji Pere in Roza Beline pa nista napravila kresa iz verskoblažnega tercijalistva, temveč kot mal dokaz visokega spoštovanja, katerega golijo, nele samo oni dve, temveč cela fara, do našega res vsega spoštovanja vrednega župnika. Dopisnika Martina Kandlerja, kojega življenje je popolnoma odvisno od milosti dobrih ljudi, si dovolim opozoriti, naj pazi, da mu „Kmetijski list“ za take lažidopise ne bo pojedal skornjev, kakor je nekdaj storil rajni „Stajere“.

Orlovski vestnik.

Orlovski tabor v Konjicah na Malo mašo, dne 8. septembra. Spored: V soboto zvečer ob 7. uri koncert na cerkvenem trgu in ob 9. uri bakljada. V nedeljo ob 5. uri zjutraj badnica, ob 10. uri sprejem gostov na kolodvoru in obhod po trgu, nato sv. maša na prostem. Po sv. maši je zaprisega konjiškega Orla na orlovski prapor, nato ljudski tabor. Popoldne ob 3. uri je javna telovadba: 1. Clani: mariborske proste vaje 1920. 2. Clanice: češke vaje 1920. 3. Na-ruščaj: češke vaje 1920. 4. Clanice: ples s šerpami. 5. Clani: vaditeljske vaje 1920. 6. Clanice: simbolične vaje po orlovski himni. 7. Orodna telovadba: O-krožja in vzorna vrsta: drog, bradla, krogla in skok. 8. Zaključna skupina. Po javni telovadbi prijateljska zabava z godbo, petjem itd. Sodeluje salezijanska godba iz Rakovnika. Občinstvo opozorjamo, da ima pravico do polovične cene po vlakih, ako si naroči izkaznice (po 1K) pri konjiškem odseku vsaj do 3. septembra. Naslov: Orlovski odsek v Konjicah. Zve-za konjiškega vlaka s progo južne železnice: V ne-deljo ob 9. uri iz Poljčan v Konjice, v ponedeljek ob 3. uri zjutraj in ob 7. uri zjutraj iz Konje v Polj-čane. Na svidenje! Bog živi!

Prireditve.

Sv. Lenart nad Veliko Nedeljo. Naše izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 5. septembra, popoldne veselico na vrtu g. F. Korparja v Osluševcih. Vprizori se dr. Krakova igra „Tri se-stre.“ V sporedu je tudi srečolov, šaljiva pošta in R-citacija. Med odmori svirajo marjetinski tamburaši. Pridite! — Odbor.

Sv. Frančišek Ksaverij. Kat. bralno in izobraževalno društvo vprizori v nedeljo, dne 29. t. m., novo igro „Davek na sance“, burko v treh de-janjih. Sodeluje moški in mešan zbor. Vstopnina po navadi. Začetek ob treh popoldne. Vabi odbor.